

## Post it

Pysähdyn ensin hetkeksi kuuntelemaan. Täysi hiljaisuus. Työnnän avaimen. Väännän. Avautumiskirske kiirii porraskäytävään: kimpoilee seinistä, pomppii rappusilla, sukeltaa silmukkana kaide-tankojen välitse. Isä ei rasvannut saranoita, vaikka lupasi. Hyvä ettei. Harppaan sisään ovimatolla lojuvan postin yli.

Sieraimiin hyökkäävät kodin hajut – nimenomaan hajut, sillä aromisinfoniasta ei voi tuoksuna puhua. Pesemätön pyykki, altaassa lojuvat tiskaamattomat astiat, eilinen sipulintiristyskäry. Pahin lemun lähde on isä itse. Missä hän muuten on?

Lasken repun lattialle ja riisun kengät.

”Isä”, sanon varovasti huoneille.

Ei vastausta, edes ähinää. Pinnistelen kuuloa, mutta en saa minkäänlaista vihiä siitä, missä huoneessa. Parempi tehdä kierros.

Koti on kahlattu 99 askeleella, vaikka kurkin komeroihinkin. Ei vihjettä. Siitä, että isä on viettänyt asunnossa osan päivästä, on sen sijaan runsaasti merkkejä. Aloitettuja, kesken jääneitä puuhia. Tavaroida oudoissa paikoissa. Sotkua. Tämä on kuitenkin uutta: ulko-ovi säpissä mutta isä poissa. Yleensä hän jättää oven apposelleen. Onneksi naapurit eivät tunne vetovoimaa asuntoomme.

Mielessä käväisee, että voisin syödä ja siivota ensin, mutta ajatus hävettää. Eri tavalla nöyryyttää se, mitä seuraavaksi joudun tekemään. Tosin tunne alkaa olla turtunut. Olen toistanut kuvion niin useasti, että askel on rutinoitunut. Kohti häpeää ja sen yli.

Käytävän ovea avatessani huomaan oveen liimatun keltaisen Post it -lapun. Siinä lukee isän huteralla käsialalla: *Ovi kiini*.

Koluan rappukäytävät, kellarikäytävät ja pihan. Soitan ovikelloja ja torjun pahennuksen. Se ei tartu, sillä väistelemään olen tottunut ja pinta pitää. Eräältä vastentahtoiselta kuulen, että isä on ehkä nähty ongella ankkalammikolla. Kohautan hartioita naama pokerina, vaikka kyllä isä edelleen osaa yllättää.

Ajatuksissa vilahtaa mahdollinen kumisaappaiden tarve, mutta ohitan sen. Kastukoot. Mieluummin likaa kuin lokaa. Skuutilla pääsen nopeammin lähelle, vaikka vanhastaan muistan, että puiston reunalle lauta pitää jättää ja lopun matkaa kävellä.

Lammen luota maasta löytyy hylätty onki, siima vielä vedessä. Yritän vetää siiman, mutta se on jumissa. Kalamiehen epäonneksi pyydys lienee tarttunut vesikasveihin. Annan olla. Ankaksi haukuttu sorsa mulkoilee.

Punnitsen vaihtoehtoja. Puistoa lähin vakipaikka isällä on varmaan Korttelikapakka. Harmin tunne läikähtää, sillä inhoan baarin ikkunoista kurkkimista. Alaikäisenä en tietysti pääse sisälle isää etsimään. En haluaisikaan. Ukkojen häpeämätön tuijotus sekä isän mahtailevat eleet huojuvalla baarijakkaralla ovat vaikea pala.

Askeleet epäröivät, eivät haluaisi. Pakotan. Nähdessäni pubin ovesa ilmoituksen huomaan helpottuvani, vaikka isä on edelleen yhtä kateissa kuin ennenkin. Baari on suljettu vesivahingon takia. Mikä vahinko.

Seuraava etappi on isän lempisnagari. Irvistän ajatukselle siitä, että omaan kielenkäyttöni on tarttunut tämäkin ikivanha sana, lähes aataminaikuinen, jostain 1960-luvulta kai. Kojun nimikin on arkaainen, Kikan kiska. Se on varsinainen sekatavarakauppa muutamaan neliöön ahdettuna. Isä aina kehuskelee, ettei luukkukioskeja enää paljon ole, mutta Kikkapa jakelee luukusta. Isä ei naura vitsille räkäisesti vaan hymyilee aurinkoisesti. Välillä kun jaksan vaivautua, mietin, tajuaako hän tokaisunsa kaksimielisyyttä.

Ei isälle sieltä myydä, eihän hänellä ole koskaan rahaa, ja pankkikortti on hiljattain oudosti kadonnut. Isä saa annokset ilmaiseksi, koska Kikalla ja isällä on joskus nuorena ollut sutinaa. Nämä ovat isän sanoja. En oikeastaan haluaisi ajatella asiaa, mutta isä höpöttää siitä jatkuvasti enkä voi aina esittää huonokuuloista.

Mitä enemmän isälle ja Kikalle tulee ikää, sitä ällöttävämpää on vierestä seurata heidän lässytystään ja pitkiä katseitaan. Ei minua todellakaan kiinnostaisi lähestyä luukku anteliaasti avoinna palvelevaa tättä, mutta isän löytyminen saattaa vaatia koko kierroksen läpikäynnin. Ainakaan en voi oikaista reitillä ja ohittaa etappeja. *Palaa alkuruutuun* ei ole vaihtoehto.

Mietin, tunnistaako ja muistaako Kikka minut. Olen yrittänyt pysyä hänestä etäällä, mutta isä on muutaman kerran puoliväkisin raahannut minut tänne, ja Kikan kanssa olemme sitten kiusaantuneina vaihtaneet muutaman tyhjän fraasin. Isä ei ole tainnut ollenkaan aistia tilanteen vaivaannuttavuutta. Hän on jatkanut leppoisaan jutusteluaan virne huulilla. Viime aikoina virne on tosin enimmäkseen kadonnut ja ilme muuttunut yksitoikkoiseksi.

Kioskia lähestyessäni jähmetyn kuullessani luotaantyöntävän äänimaiseman. *Ne*. Liimaudun sijoilleni ja vilkaisen vaistomaisesti asuani. Onneksi en laittanut kumisaappaita. En silti halua altistua, kun juuri tunti sitten pääsin noista tyypeistä eroon. Viikonloppu alkoi muutenkin ikävissä merkeissä, ja nyt vielä tämä.

Päättäväisyyteni isän etsimiseen murentuu hetkessä, ja tavoilleni uskottomana peräännyn kulman takana pari askelta. Toivon, että ne eivät nähneet. Suorastaan rukoilen. Jalat haluavat viedä

minut tilanteesta pois niin nopeasti kuin mahdollista. Käännyin pakotetun rauhallisesti ja aloitan hitaan etääntymisen, kun selkäni takaa olkapäälle laskeutuu käsi. Ehdin ohikiitävän hetken jopa toivoa, että käsi olisi Kikan. Ääni lausuu:

- No mutta, kukas se täällä piileskelee? Ihan voisi luulla, ettet halua meitä nähdä.

Joukko piirittää minut nopeasti. Läpitunkevia kysymyksiä, arvostelua ja uhkailua. Silmäilen ympärilleni, mutta kukaan ulkopuolinen ei ole huomaavinaan. Lopulta, kuten joka kerta, alkaa fyysinen koskettelu. Kosketus tuntuu aina pahimmalta jo ennen kuin se muuttuu kivuksi. Käsi silittää hiuksia, toinen käsi taputtaa olkapäätä, kolmas alkaa vaelttaa vyötäröllä. Yritän huitoa käsiä pois ja lähteä tilanteesta, mutta tytöt ovat piirittäneet minut keskelleen niin tiukasti, ettei mahdollisuuksia ole. Pitäisikö kerrankin huutaa apua?

- Mitä helvettiä!

Karjaisu ei jätä mitään arvailujen varaan. Kikka harppoo muutamalla rivakalla askeleella viereen ja riuhtaisee lähimmän tytön irti minusta. Muut astuvat vaistomaisesti pari askelta taemmas ja vilkuilevat toisiaan sekä pakoreittä.

– Kukaan ei poistu! Tämä selvitetään tässä ja nyt! Kikka ilmoittaa määrätietoisesti. Jostain syystä tytöt nauliutuvat paikoilleen.

- Mun pitäisi mennä. Isä – –, mutisen Kikalle.
- Se asia ehtii odottaa, Kikka keskeyttää kiivaasti ja jatkaa:
- Tämä on tärkeämpää.

Tytöt näyttävät huolestuneilta, vaikka yrittävät peittää hermostuneisuutensa ylimielisyyteen. He alkavat supatella keskenään. Kikka viittooo muutaman lähellä olevan aikuisen todistajaksi ja pyrkii hiljentämään tyttöviisikon supinan. Kuiskuttelua ei tosin Kikkakaan pysty hallitsemaan.

Hän osaa kuitenkin valita todistajiksi oikeat henkilöt, sillä yhtäkkiä kaikki ympärilläni olevat aikuiset ovat silminnäkijöitä, jotka puolustavat minua tiukasti. Aikuiset puhuvat miltei toistensa päälle, kun he kaikki haluavat kertoa, miten törkeästi tytöt äsken käyttäytyivät.

Vaikka kiroan mielessäni ikävyyksiä, joita julkisista käräjistä vuorenvarmasti seuraa, aikuisten empatia romauttaa suojamuurini. Taistelen raivokkaasti kyyneliä vastaan, mutta en pysty niitä estämään, mikä antaa riemastuttavia uusia mahdollisuuksia kiusaajilleni. Aikuiset eivät ikinä tajua. Aina liikaa mutta ei koskaan tarpeeksi.

Kikka sulkee kioskin ja lähtee etsimään isää kanssani. Asiasta ei kuulemma edes neuvotella. En ole oma itseni, enkä pysty väittämään vastaan. Ajatukset eivät pysy kasassa vaan sinkoilevat sinne tänne.

Mitä äsken tapahtui? Minua puolustettiin, mutta millä hinnalla? Mitä tästä seuraa? Tuskin mitään hyvää. Olisi ollut parempi pitää tilanne ennallaan mimmiliigan kanssa. Muutaman vuoden kulluttua pääsen joka tapauksessa joukkiosta eroon, sillä kai viisikon jäsenet lukion jälkeen erkanevat kukin omille suunnilleen. Eivät ne ainakaan minua seuraa. Olen päättänyt valita sellaisen opintoalan, jota yksikään niistä ei edes kuvittelisi omakseen.

Lähden opiskelemaan biologiaa, mutta sen tiedon olen pitänyt visusti itselläni. Pääsykokeet ovat asia erikseen, mutta en usko, että pääsyyni yliopistoon jää todistuksesta kiinni. En vielä tiedä, kuka isästä huolehtii, jos joudun muuttamaan pois, mutta juuri nyt minun ei tarvitse miettiä vastausta siihen pulmaan. Sitä paitsi aion hakea ensisijaisesti oman kaupungin yliopistoon. Täälläkin voi opiskella biologiaa.

- Mihin suuntaan seuraavaksi?

Kikan kysymys havahduttaa minut. Olemme juuri ylittäneet suojatien. Käännyin oikealle.

- Hei, mihin me menemme? Voisitko oikeasti kertoa? hän pyytää.

Harkitsen hetken, mutta päätän sitten vastata.

- Käydään ensin Irinan salongissa, tai siis nykyään Rahtarin kulmassa – –

- Äitisi taisi olla siellä töissä, Kikka kommentoi vaisusti itsestäänselvyyttä.

Nyökkään. Tästä en oikeastaan haluaisi puhua hänen kanssaan. Tästäkään.

- Äiti omisti liikkeen. Äiti oli se Irina.

Kikka tyytyy nyökkäämään mielteliään näköisenä.

- Tiedätkö paikan? varmistelen.

- Joo.

Etenemme vauhdikkaasti minun määräämäni tahtiin. Panen tyytyväisenä merkille, että Kikkalle tuottaa vaikeuksia pysyä rinnalla. Päätän vielä hiukan kiristää askelten tempoa. Kikka alkaa puuskuttaa ja jää jälkeen. Aivan oikein tuolle ämmälle, mietin, mutta kadun sitten ajatustani. Kikkahan ajoi mimmit tiehensä ja kovisteli heitä. Hän vaikutti päättäväiseltä. Ei kai aikuisten vika ole, etteivät he koskaan tajua pahentavansa tilannetta. Syyntakeettomat.

Löydämme isän istumasta rahtarikahvilan portailla. Hän on eksyneen näköinen mutta ilahtuu meidän tullessamme.

- Irina, hän lausuu hellästi ja ojentaa käsivarret kohti minua.

Vilkaisen Kikkaa. Tämän kasvot ovat kysymysmerkinä.

- En tajunnut, hänen huulensa muotoilevat ilman ääntä.

Kohautan olkapäitäni. Isäkin huomaa Kikan. Hänen otsansa kurtistuu.

- Ai Emmako se siinä? Miten sinä – –

Isä jää hämmentyneenä etsimään oikeita sanoja. Kikka vastaa nopeasti:

- Kyllä, olen Emma. Törmäsimme Irinan kanssa tuolla kaupoilla, ja huomasimme, että

olemme tulossa hiukan samaan suuntaan. Päätimme sitten kävellä yhdessä.

- Ai tänne asti? Ettekös te asu – –, isän aivot harovat taas tyhjää.

- Juu, on sinne vielä matkaa, Kikka reagoi nopeasti ja jatkaa:

– Mutta päätin tulla kammattavaksi, kun Irina kerran oli matkalla töihin. Hänellä on kuu-  
lemma nyt vapaa aika varauskalenterissa.

Ilmeilen Kikalle, että pieleen meni. Hän ymmärtää yskän välittömästi.

- Tarkemmin ajatellen minulla ei taidakaan olla aikaa. Ja olikos se Irina niin, että sinäkin pi-  
dät mieluummin loppupäivän vapaata?

Nyökkään ja tartun isää käsivarresta. Hän nousee portaalta hitaasti. Ilmeisesti isä ehti jo unoh-  
taa, mitä äsken puhuimme, sillä taluttaessamme hänet kotitalolle hän moneen otteeseen naures-  
kelee, miten ihmeessä Irina ja Emma nyt häntä kaksin puolin tukevat. Isä virnuilee ja viljelee  
kyseenalaisinta huumoria, mitä olen häneltä koskaan kuullut. Kikka vaikuttaa lievästi järkytty-  
neeltä, vaikka ei sanokaan mitään.

Kotipihassa teen täysin selväksi, että Kikan pitää kääntyä toiseen suuntaan. Jatkamme isän kanssa  
kaksin. Isä hihittelee ja vitsailee siitä, että isättelen häntä, aviomiestäni. Kikka yrittää ängetä väki-  
sin mukaan, vaikka yritän vihjailla kotirauhan rikkomisesta.

- Sinä, Meeri, olet alaikäinen, etkö olekin? nainen kysyä töksäyttää.

Joudun nyökkäämään. Isä on jälleen hämmentynyt.

- Tietääkö kukaan muu tästä Matin tilanteesta? Kikka kysyy ja katsoo minua intensiivisesti.

- Ei tämä nyt niin paha ole.

Seuraavat sanani kohdistan isälle:

- Sanotaanpa sitten Emmalle hei hei. Hänen täytyy nyt jatkaa matkaa.

Isä katsoo minua kuin vähäjärkistä mutta ei sano mitään. Hän kohottaa kiltisti oikean kätensä  
ja vilkuttaa Kikalle.

- Terkkuja Kikalle, isä sanoo Kikalle ja vilkaisee minua häveliäästi.

Kävelemme kahdestaan rappukäytävään.

Ne ovat siellä odottamassa. Nojailevat oveen ja kuvaavat. Yritän hätistellä niitä pois, mutta mimmit vain hymyilevät vieikkaasti ja alkavat leperrellä isälle. Isä on entistä hämmentyneempi. Pissa alkaa haista voimakkaasti. Kaivan avaimia kuumeisesti taskustani ja yritän häätää tytöt loitomalle. Kun tajuan, että ne saattavat tulla perässämme asuntoon, teen äkkiratkaisun. Alan huutaa.

- Menkää pois! karjaisen niin että rappukäytävä kaikuu. Mimmit säikähtävät. Isä myös.
- Hullu, Manna tuhahtaa ja pyörittelee silmiään.

Kestää vain muutaman sekunnin, ennen kuin naapurien ovia alkaa aueta. Mimmit saavat jalat alleen. Avaan oven ja työnnän isän kynnyksen yli. Kynnysmatolla on entistä enemmän paperitavaraa, mutta päätän setviä postit myöhemmin.

Kun olen saanut isän pestyä ja rauhoitettua iänikuisten postimerkkiensä pariin, olen rättiväsynyt. Koti on silti siivottava, kuten joka päivä. On uskomatonta, miten paljon vikkellä papparainen ehtii sotkea päivän mittaan. Hätkähdän tajutessani, että kutsun isää mielessäni papparaiseksi.

Vaatekaapista paitapinon päältä löytyy sinapilla sivelty makkara. Reino-tohveli on laitettu jääkaappiin. Äidin vaatteita on nostettu sängyn päälle. Isän omia vaatteita on joka paikassa. Vessaan on raahattu jakkara kattolampun alle, ja lavuaarissa on sorkkarauta. Mistä sellainen on edes kotiimme kulkeutunut?

Keittiön sähköuunissa on rutattuja sanomalehden sivuja. Tiskipöydällä lojuu avattu tulitikkurasia. Säikähdän. Karrelle palaneet sipulit pelästyttivät minut eilen, mutta tämä on astetta vakavampaa. Selviäinkö sittenkään isän kanssa kahdestaan? Isä ei millään muista kaikkea, vaikka olen liimaillut häntä varten muistilappuja ympäri asuntoa. Nykyään hän kirjoittelee niitä ilmeisesti itsekin.

Puhelin kilahtaa. WA-viesti lukiokaverilta, Sinalta. Sina on oikeastaan ystäväni, vaikka hän ei ole koskaan käynyt kotonamme. En päästä tänne ketään. Sina ei myöskään tiedä isästä, kuten ei kukaan muukaan. Paitsi siis Kikka.

Sydämeni on pysähtyä, kun näen viestin. Viestissä on liitteenä useampi video, joissa näytetään kotimme ovea sekä minua ja isää kiipeämässä portaita ylös. Joku viisikosta on myös kuvannut, kun huudan rapussa. Videot on julkaistu Tiktokissa.

Sina on tarttunut asiaan heti julkaisut nähtyään. Toki hän on ensin tallentanut videot ja ottanut niistä kuvakaappauksia. Videot on kuulemma poistettu alustalta pian sen jälkeen, kun Sina on huomauttanut tilin omistajalle, että taitaa olla laitonta kamaa.

- Tee rikosilmoitus, hän kehottaa minua viestissä.

Tämä on liikaa. Lysähdän lattialle ja purskahdan itkuun. Hetken kuluttua isä kurkistaa ovi-aukosta. Hänellä näyttää olevan yksi harvinaisista selkeistä hetkistään, koska hän puhuttelee minua omalla nimelläni.

- Mikä hätänä, Meeri?

Isä kyykistyy viereen ja silittää päätäni. Nojaudun häneen, mutta en pysty puhumaan. En ikimailmassa voi isälle kertoa, mistä kiikastaa. Eikä siitä olisi mitään hyötyäkään.

- Onko joku kohdellut sinua inhottavasti?

Minkähän selityksen keksisin?

- Matematiikan koe meni ihan pieleen, nyyhkytän.

Isä vilkaisee minua hiukan ihmetellen mutta ei sano ensin mitään. En ole koskaan suuremmin kiukutellut, kun koulusuoritukset ovat epäonnistuneet. Olen vain lähtenyt lenkille purkamaan harmitustani tai hikoillut vitutuksen saunan lauteille.

- Koulu on aina ollut sinulle tärkeää, isä tuumaa mutta ei näytä itsekään tyytyväiseltä sano-  
maansa.

Hän jää miettimään asiaa kulmat kurtussa mutta jatkaa hiusteni silittelyä. Se tuntuu yllättävän hyvältä, varmaan siksi, että isä on viime aikoina kadonnut niin kauas omiin nuoruusmuistoihinsa, etten oikein tunnista häntä. Vielä vähemmän hän minua. Usein olen hänelle äidin nuori versio.

Tajuan, miksi isän tokaisu tuntui väärältä. En ole koskaan ajatellut, että koulu olisi minulle siinänsä tärkeä. Koulu on ollut hyvine ja huonoine puolineen väline ja etappi. Välttämätön paha, joka pitää suorittaa alta pois. Ehkä olisin voinut tykätäkin koulusta ilman viisikkoa, joka on piinannut minua eskarista asti. Peruskoulun jälkeen hain sellaiseen lukioon, jota en millään olisi uskonut mimmiliigan kelpuuttavan, enkä voinut ymmärtää huonoa tuuriani, kun he kaikki ilmestyivät elokuussa samaan paikkaan.

Nyt loppusuora kuitenkin häämöttää. Enää pari vuotta, kaikesta päätellen elämäni helvetillisimmät vuodet.

Kun isä nousee lattialta ja suuntaa olohuoneeseen, tajuan, ettei kumpikaan meistä ole käynyt läpi eteisessä lojuvaa postikasaa. Nostan kasan lattialta ja huomaan, että mainoslehtisten ja parin kirjekuoren päälle on liimautunut kirkkaanvärisiä paperinpaloja, Post it -lappuja.

*Vitun tyhmä huora.*

*Luuletko olevas muita fiksumpi?*

*Tapa ittes, ämmä.*

*Olet sääliittävä luuseri.*

*Helvetin ruma.*

Jos aikoisin viedä asiaa eteenpäin, näistä olisi varmaan apua. Jokainen lappu eri käsialalla kirjoitettu. Haukkuvat minua tyhmäksi, mutta kuinka tyhmiä he itse oikein ovat? Tunnistan käsialat helposti. Aion ensin heittää laput roskikseen, mutta jostain syystä kiikutan ne huoneeseeni päiväkirjan väliin.

## **Epilogi**

Koputan tottuneesti oveen. Olemme sopineet, että saan koputtaa eikä minun tarvitse istua aulassa odottamassa. Ovi avataan, ja pääsen sisään. Huoneessa ovatkin jo psykologin lisäksi ryhmänohjaajani ja opo. Kutsun heitä kolmea etunimillä Minna, Petteri ja Salli. Jutustelemme kevyesti, kun odotamme vielä kahta ihmistä.

Vaikka olen täysi-ikäinen, olen pyytänyt tätini Johannan edelleen mukaan näihin tapaamisiin. Johannasta on ollut minulle valtavasti apua, ja meistä on tullut läheisiä. Myös Sina on pysynyt rinnalla senkin jälkeen, kun koko tilanteeni valkeni hänelle.

Koputus ja oven avaus. Johanna ja Sina astuvat yhtä aikaa sisälle. Halaan molempia. He istuutuvat tuolirinkiin tyhjille paikoille.

– Tämä taitaa olla viimeinen kokoontuminen, Minna aloittaa hymyillen.

– Sinä Meeri olet saamassa ylioppilastodistuksen ja lukion päättötodistuksen tänä keväänä. Ja jos oikein olen ymmärtänyt, niin sinullakin, Sina, on sama tilanne. Onnittelut molemmille.

Vilkaisemme Sinan kanssa toisiimme. Meillä on yhteisiä suunnitelmia.

Käymme yhteenvedonomaaisesti läpi lukiovuosieni haasteet ja niistä selviytymisen. Ensimmäisen vuoden aikana isän muistisairaus eteni nopeasti niin huonoon vaiheeseen, että jouduin huolehtimaan hänestä päivittäin. Samalla yritin selvittää minua vainoavasta tyttöporukasta. Kun tilanne kärjistyi sinä yhtenä perjantaina, jolloin mimmiliiga hyökkäsi kimppuuni Kikan kojulla ja Tiktokissa, Sina ja Kikka tarttuivat kumpikin tahoillaan toimeen. Sina vaati minua tekemään rikosilmoituksen häirinnästä, ja Kikka oli yhteydessä lastensuojeluun. Isän sisko Johanna riensi apuun. Hänelle oli järkytys, että isällä oli pitkälle edennyt muistisairaus.

– En voi vielääkään ymmärtää, miten selvisit, Johanna huokaa jälleen.

Nyt meitä kaikkia hymyilyttää, sillä kyynелеet ovat kuivuneet. Isä kuoli vuosi sitten. Silloin hän asui jo hoitokodissa, koska häntä ei voinut jättää viimeisinä aikoina hetkeksikään yksin. Johanna oli muuttanut minun ja isän luokse heti, kun hänelle oli selvinnyt, mikä tilanteemme oli. Asumme Johannan kanssa edelleen kämppeiksi, vaikkei hän enää olekaan huoltajani. Pian muutan kuitenkin omilleni toiseen kaupunkiin. Sitä ennen pidämme Sinan kanssa yhteiset ylioppilasjuhlat.

Kiusaajat saatiin tilille teoistaan, sillä he olivat ikänsä puolesta rikosoikeudellisessa vastuussa. Heille määrättiin alaikäisille harvinainen lähestymiskielto, sillä häirintä katsottiin vakavaksi sen pitkän historian takia. Koulussa kielto oli lievempi, mutta samoille kursseille minua ei viisikon kanssa sijoitettu. Mimmit eivät häirinneet minua enää, mutta anteeksipyyntöä en halunnut. Se olisi ollut ontto ja absurdi.

Minna jakaa kaikille kynät ja Post it -laput, joihin jokainen kirjoittaa jotain. Lopuksi värikkäät paperinpalat ojennetaan käteeni, mutta Minna kehottaa minua lukemaan ne vasta kotona. Case closed. Palaverin päätteeksi halaan kaikkia.

Johanna ehdottaa hautausmaalle menoa. Haluan mennä tällä kertaa yksin. Hän ymmärtää.

Äidin nimestä kultaus on himmentynyt, kuten myös muistoni hänestä. Äiti kuoli aivan liian nuorena. Rintasyöpä oli ärhäkkä. Äitiä reilusti vanhempi isä eli leskenä yli kymmenen vuotta, kunnes hänkin menehtyi ennen aikojaan.

Istahdan penkille hautakiveä vastapäätä, ja muistan taskuun tunkemani Post it -lappuset, joille tukipiirini kirjoitti minulle terveiset. Itsekin kirjoitin, kun kehoitettiin. Tunnistan kaikkien käsialat.

*Elämässä, elämästä, elämään, elämällä, elämältä, elämälle.* (minä)

*Maailma kuulee sinusta vielä. Muista silti aina, kuka johdatteli sinut eliöopin saloihin.* (Petteri)

*Rohkea. Älykäs. Hurmaava.* (Minna)

*Täysillä.* (Salli)

*Elämä voittaa. Vapaus.* ❤️ (Johanna)

*Meille vai teille? Ai niin, sama asia. Olet paras.* (Sina)

**Harha Taipale**